SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE
Nehajska 7, 10000 Zagreb
SKP - OIB: 81963583820 http://www.skp.hr

Urudžbeni broj:	Način slanja:	Datum:	Broj tiskanih primjeraka: 4
SKP-I-02-21/2017.	poštom/elektroničkom poštom	20.09.2017.	

Naslovljeno:
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
n/r ministra g. Davora Božinovića
/Zagreb, Savska cesta 39/

Poziv na broj:	**Broj stranica**: 6	**PRILOZI**:

Predmet: ZAŠTITNE MJERE, MJERE OPREZA I SIGURNOSNE MJERE, rješavanje uočenih problema, traži se.-

Poštovani gospodine ministre,

Sindikatu kriminalističke policije obratilo se više članova i drugih policijskih službenika koji su ukazali na problematiku u provođenju zaštitnih mjera, mjera opreza i sigurnosnih mjera koje su važećim pravilnicima stavljene u nadležnost policije tj. Pravilnikom o načinu izvršenja sigurnosnih mjera zabrane približavanja i udaljenja iz zajedničkog kućanstva (NN 76/2013), Pravilnikom o načinu provedbe zaštitnih mjera koje su Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u nadležnost policije (NN 27/2004) te Pravilnikom o načinu izvršavanja mjera opreza (NN 92/09, 66/14).

Budući se zaštitne mjere, mjere opreza i sigurnosne mjere dostavljaju u rad teritorijalno nadležnim policijskim postajama, koje su u mandatima Vaših prethodnika kadrovski, tehnički i materijalno devastirane, s čime se mnogi vjerojatno neće složiti, stoga smatramo potrebnim u ovom uvodnom dijelu citirati Vam dio teksta iz javno objavljenog dokumenta MUP-a RH, broj: 511-01-151-23095/2-2016. od 22.04.2016., u kojem se navodi da je "*u znatnoj mjeri narušen piramidalni oblik organizacijske strukture policije, a što je posljedično dovelo i do premještanja ljudskih potencijala na više organizacijske razine i nedovoljno učinkovitog funkcioniranja policijskih postaja kao temelja policijskog sustava. Također, posljedica toga je i kadrovsko i materijalno osiromašenje policijskih postaja, dok su policijske uprave i Ravnateljstvo policije kadrovski popunjeni iznad razine stvarnih potreba. Navedeno je prouzrokovalo da se u svakodnevnim radnim procesima pojavljuje opterećivanje policijskih službenika na operativnim radnim mjestima raznim administrativnim zahtjevima koji im se najčešće upućuju s razina policijskih uprava i Ravnateljstva policije*."

Dakle, upravo ti policijski službenici na razini policijskih postaja, koji su u svom radu kontinuirano preopterećeni raznim redovnim i izvanrednim zadaćama, dodatno su angažirani i na provedbi navedenih zaštitnih mjera, mjera opreza i sigurnosnih

mjera, a neki od njih, primjerice u policijskim postajama na području grada Zagreba, u prvih šest mjeseci ove godine imaju preko 100 naloženih mjera koje moraju provoditi. Po našim saznanjima pretežito se radi o policijskim službenicima za maloljetničku delinkvenciju te policijskim službenicima koji se bave suzbijanjem krvnih i seksualnih delikata, kojima su svakodnevna žurna postupanja po prioritetnim predmetima, zahtjevima državnog odvjetništva i drugim predmetima u radu, te poslovi ispitivanja svjedoka i okrivljenika koje obavljaju kao policijski istražitelji, samo jedan dio prepreka u provođenju zaštitnih mjera sukladno važećim Pravilnicima i uputama. Druge prepreke, kao što je administrativno preopterećenje i nedostatak osnovnih sredstava za rad (npr. cijela kriminalistička policija više od dvije godine ima na zaduženju samo jedno službeno vozilo, nedovoljan broj osobnih računala, na telefonskim uređajima u uredima blokirani su odlazni pozivi prema vani itd.) spadaju u rubriku "vjerovali ili ne" pa o tome ovom prilikom nećemo više duljiti.

Potrebno je posebno naglasiti da je samo provođenje zaštitnih mjera, mjera opreza i sigurnosnih mjera posao koji iziskuje potpunu posvećenost policijskih službenika u njihovom provođenju, što kod policijskih službenika koji su preopterećeni u radu neminovno stvara dodatni pritisak i stres na poslu.

Točnije, po zaprimanju rješenja, odluke ili presude nadležnog tijela o izricanju zaštitne mjere, mjere opreza ili sigurnosne mjere, voditelji mjera dužni su:

1. unijeti naložene mjere u IS MUP-a, u aplikaciju Evidencija sigurnosnih mjera, zaštitnih mjera, mjera opreza i posebnih obveza te probacija, te odrediti zamjenika voditelja mjere.

2. pripremiti i planirati provedbu naloženih mjera, što obuhvaća:

-provjera sigurnosti žrtve i prikupljanje obavijesti radi utvrđivanja postupa li počinitelj u skladu s izrečenom mjerom;

-pozvati žrtvu na suradnju radi uspješne provedbe zaštitne mjere, podučiti je o mjerama i sredstvima njene samozaštite, načinima i sredstvima međusobnog komuniciranja za vrijeme mjere u cilju osiguranja pravodobne razmjene obavijesti i poduzimanja neodgodivih mjera i radnji nužnih za njenu zaštitu;

-uputiti je da o svakoj namjeri napuštanja boravišta prethodno obavijesti voditelja mjere;

-u kontaktu sa žrtvom dogovoriti plan postupanja u slučaju izravne opasnosti od počinitelja;

-u kontaktu sa žrtvom dogovoriti način pružanja pomoći žrtvi od strane njene rodbine i drugih osoba koje pravodobnim uočavanjem počinitelja i obavijesti žrtvi i policiji mogu spriječiti eventualno kršenje mjere;

-u slučaju saznanja o namjeri ili planu počinitelja da postupi protivno rješenju, odmah pronaći počinitelja i upozoriti ga na posljedice takvog ponašanja;

-upozoriti počinitelja na potrebu poštivanja zaštitne mjere, kao i sa posljedicama u slučaju nepridržavanja iste;

-ovisno o vrsti izrečene zaštitne mjere ili mjere opreza provoditi i druge mjere i radnje nužne za postizanje cilja zbog kojih su izrečene;

-o planu provedbe naloženih mjera pravodobno obavijestiti cjelokupni operativni sastav, a plan dostaviti šefu smjene i vođi sektora kako bi se na adekvatan način provodila naložena mjera.

3. o svakom kršenju zaštitnih mjera i mjera opreza odmah izvijestiti tijelo koje je naložilo mjeru, kao i redovno izvješćivati o tijeku provedbe (uglavnom svakih 15 dana).

4. o svakom nadzoru izvršavanja naloženih mjera isto ažurirati u IS MUP-a, u Evidenciji sigurnosnih mjera, zaštitnih mjera, mjera opreza i posebnih obveza te probacija.

5. po isteku naloženih mjera, sukladno odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Odsjeku za izvršenje prekršajnih sankcija dostaviti izvješće o provedbi mjera.

Osim prethodno navedenog, provedba mjera sukladno važećim Pravilnicima predviđa kontaktiranje žrtve najmanje jednom tjedno (neke mjere traju i više od dvije godine), uključivanje šefa smjene u neposrednu provedbu u slučaju spriječenosti voditelja mjere, oduzimanje tehničkih sredstava npr. kod kršenja zaštitnih mjera zabrane uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja, a u cilju prosudbe ugroženosti žrtve potrebno je prikupiti podatke o njenom ponašanju nakon izrečene zaštitne mjere i drugo.

Tijekom dosadašnjih postupanja po provedbi zaštitnih mjera i mjera opreza, osim već navedenih problema, uočeni su i drugi problemi kao što je nesuradnja samih žrtava koje odbijaju kontakte sa voditeljem mjere jer ih se ometa u svakodnevnom životu, od tijela koja donose rješenja o mjerama nerijetko se ne dobivaju obavijesti o ukidanju mjere pa zbog toga policijski službenici nenamjerno

krše prava i slobodu osoba kojima su izrečene mjere, dok se neke mjere donose samo "pro forme" radi. Naime, slijedeći proceduru predviđenu u slučaju kršenja mjere opreza u jednom od predmeta, o kršenju mjere opreza obaviješteno je nadležno tijelo, kako pisanim tako i usmenim putem, s ciljem daljnjeg dogovora o postupanju po rješenju u kojem je bilo određeno da će se mjera opreza zamijeniti sa istražnim zatvorom u slučaju njenog kršenja (članak 98. ZKP-a), a gdje je potom izostala pravna sankcija jer je počinitelj prethodno već proveo u istražnom zatvoru 3 mjeseca koliko je zakonom predviđeno za to kazneno djelo. Na poseban upit voditelja mjere zašto je u rješenju navedeno nešto što se ne može provesti, dobiven je odgovor da je nadležno tijelo takvo rješenje donijelo samo s ciljem "zastrašivanja" počinitelja, čime se uvelike narušava ozbiljnost naloženih mjera, a istovremeno se od policijskog službenika zahtijeva maksimalan pristup provedbi naloženih mjera.

Također je u više slučajeva, nakon što je o utvrđenom kršenju mjera opreza odmah obaviješteno nadležno tijelo, dobivena uputa da ih se o kršenju mjere izvijesti redovnim putem, što znači da se počinitelju dopušta daljnje kršenje sve do donošenja odluke, čime se, osim što žrtva gubi povjerenje u sustav, policijske službenike dovodi u vrlo neugodnu i nezavidnu situaciju, budući su direktno odgovorni za provođenje mjera zaštite, a da istovremeno ne raspolažu sa nikakvom učinkovitom mjerom ili ovlasti (npr. privesti ili uhititi počinitelja) kojom bi preventivno mogli spriječiti neželjene posljedice. Posebice su zabrinjavajući takvi slučajevi kada se radi o osobama koje su sklone kršenju zakona i koje su od ranije pokazale upornost u protupravnim radnjama.

Sve to očito je rezultat lošeg zakonodavnog okvira, odnosno podređene uloge policije kada sudjeluje u izradi nacrta prijedloga pojedinih zakona (Zakon o kaznenom postupku, Kazneni zakon, Prekršajni zakon itd.), kao i nekompetentnosti, ustrašenosti i impresioniranosti pravnom strukom odgovornih osoba u našem Ministarstvu, tako da nam, nažalost, ovakve zakonske propise koji su neživotni i neprovedivi u praksi donose pravnici koji nemaju veze sa realnošću i svakodnevnom praksom.

Naravno, kada se dogodi tragičan događaj, nadležne službe našeg Ministarstva revno reagiraju kako bi se umirila javnost, a u tom slučaju "žrtveno janje", kao što Vam je zasigurno poznato, najčešće je neposredni izvršitelj - običan policijski službenik, protiv kojeg se odmah pokreće disciplinski postupak, dok se objektivna odgovornost u hijerarhijskoj vertikali, koja u ovom slučaju seže do Ravnateljstva policije, uopće ne utvrđuje.

Najlakše je uvijek uprijeti prstom u onog policijskog službenika koji svoj posao obavlja neposrednom primjenom policijskih ovlasti, a pritom se nitko od odgovornih osoba u Ravnateljstvu policije neće zapitati kako je moguće da taj policijski službenik, koji radi u takvim okolnostima u takvoj policijskoj postaji, zaduži mjere opreza koje su, primjerice, izrečene prema većem broju okrivljenika u velikim USKOK-ovim predmetima, pri čemu je u brojnim takvim predmetima potrebno sa više desetaka osoba provjeravati da li se okrivljenici pridržavaju izrečenih mjera opreza. Stoga, ako se već inzistira na dosljednoj primjeni svih pozitivnih propisa koji reguliraju policijsko postupanje, onda je neophodno da Ministarstvo prethodno osigura i sve potrebne uvjete za normalan rad na razini policijske postaje.

Nadalje, u dosadašnjoj praksi uočava se i neujednačeno postupanje prilikom provedbe naloženih mjera, što je rezultat nedovoljne osposobljenosti i needuciranosti voditelja mjera, a najčešće se događa kada se naložene mjere provode između više policijskih postaja ili policijskih uprava, gdje se stihijski preuzima odgovornost i nadležnost provedbe naloženih mjera ravnajući se prema mjestu boravka žrtve, pogrešno se rade dupli inicijalni unosi u evidenciju IS MUP-a, nije jasno tko donosi plan provedbe mjere opreza pa se tako nepotrebno dupliraju navedeni planovi, nejasno je tko izvješćuje nadležno tijelo o provedbi mjere jer nije oportuno da to radi svaka policijska postaja, iako bi se u tim slučajevima policijske postaje trebale dogovarati i o svemu su dužne izvijestiti nadležnu policijsku upravu, međutim, nije jasno određeno koga treba kontaktirati u policijskoj postaji ili koju službu i koga u policijskoj upravi, što sve voditelju mjera predstavlja dodatne probleme i poteškoće.

Za spomenuto neujednačeno postupanje velikim dijelom odgovornost snose nadležne službe našeg Ministarstva koje su bile dužne organizirati i provoditi stručno osposobljavanje i usavršavanje policijskih službenika kroz odgovarajuće tečajeve, seminare, radionice i slično, kako bi se policijski službenici na taj način u potpunosti osposobili za rad po ovoj problematici. Podsjećamo da te obveze proizlaze i iz Direktive 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela, koja je implementirana u naše zakonodavstvo, a koja u članku 25. jasno propisuje da su sve države članice policijskim službenicima koji dolaze u kontakt sa žrtvama dužne osigurati opće i specijalističko obrazovanje.

Shodno navedenom, Vama i drugim odgovornim osobama u Ministarstvu želimo ukazati da je nužno žurno pokrenuti inicijativu za izmjenu ovako lošeg zakonodavnog okvira, kao i da je nužno provesti određene organizacijske i druge promjene u našem sustavu, te izvršiti edukaciju voditelja mjera kako bi se ujednačilo i standardiziralo postupanje policijskih službenika po predmetnoj problematici.

Time bi se, u konačnici, adekvatnije zaštitilo samu žrtvu, ali i smanjila mogućnost stegovne odgovornosti voditelja mjera u slučaju neželjenih posljedica, do kojih svakako ne dolazi zbog njihove nemarnosti u radu, već zbog spomenutih objektivnih razloga.

Na kraju, s obzirom na ovako zabrinjavajuće stanje, zahtijevamo da nam Ministarstvo pisanim putem dostavi informaciju o poduzetim koracima ili mjerama i radnjama koje se namjeravaju poduzeti u cilju rješavanja uočenih problema.

S poštovanjem,

za Sindikat kriminalističke policije
Tomislav Štambuk
Predsjednik

O TOME OBAVIJEST:
-MUP RH, n/p državnog tajnika, doc. dr. sc. Robert Kopal;
-MUP RH, n/p glavnog ravnatelja policije, g. Nikola Milina;
-MUP REPUBLIKE HRVATSKE (MOLIMO POSTAVITI NA OGLASNE PLOČE) ✓ Članstvu SKP-a ✓ Kabinetu ministra ✓ Upravama u sjedištu ✓ Ravnateljstvu policije ✓ Policijskim upravama ✓ Policijskim postajama